

POČITNICE

● **YUGOTOURS, LJUBLJANA, Titova 36/IX, telefon: 321-794/5**

○ Potovanja v Sovjetsko zvezo: Zakavkazje in Srednja Azija (19. 9. za 15 dni), cena: 61.500 din; Stara ruska mesta (12. 9. za 6 dni), cena: 39.950 din; Ruski sever (Leningrad, Karelija in Kiži!) (22. 8. za 9 dni), cena: 62.000 din

● **GOLFTURIST, LJUBLJANA, Titova 37 a, tel.: 314-544.**

○ Še nekaj prostih sob v hotelih in turističnih naseljih ter apartmajih od Ankarana do Hercegnovega.

● Sprejemamo priave za jesenske šolske in maturantske izlete širom po Jugoslaviji ter za izlete na Brione.

● **GLOBTOUR, LJUBLJANA, Gosposvetska 5 in Maximarket, telefoni: 311-164, 313-230, 213-912 in 213-843.**

○ V soboto 21. julija poletni piknik v Medjiskih toplicah (z avtobusom).

○ Konec septembra (27. 9.) izlet »Stara mesta ob Donavi«, 4 dni z avtobusom.

● **ATLAS, LJUBLJANA, Mestni trg 8 in Titova 25, telefoni: 222-711, 222-741, 320-852.**

○ Poceni počitnice v zasebnih sobah v mnogih letoviščih od Umaga do Dubrovnik, na celini in otokih.

○ Pestra ponudba apartmajev v mnogih krajih in še posebej v Bolu na Braču.

● **KOMPAS, Ljubljana, Miklošičeva 11, tel.: 327-761.**

○ Romantično križarjenje z jadrnico po srednjem Jadranu (Hvar, Makarska, Mljet, Korčula, Brač). Odhodi ob nedeljah iz Splita. Teden dni za 22.000 din (polet in polpenzion ter plovba). Poseben – KLIK – aranžma s Teleksom 28. julija. Fotografsko vodstvo za sladokusce! Prijave s Teleksovim kuponom (ki bo izžreban na krovu »Javorka« – ne bo kar tako).

○ Še prosta mesta za počitnice na morju, tudi za letalske pakete (Vis, Mljet in Ohrid ter Makarska!).

Vizače, antično velemesto Nesactium

Unius Manliusque je z vso silo napadel gradišče Nesactium, v katerem so se utrdili Histri na čelu s svojim kraljem Epolonom. Tja je pripeljal dve sveži legiji tudi Klavdij, ki je prejšnje oblegovalce poslal domov. Na oblegano gradišče je juršal z bojnimi vozovi, in reko, ki je tekla ob obrambnem okopu, je dal speljati v novo korito. S tem je tako prestrašil barbare, da so začeli pobijati svoje ženske in otroke in da bi tudi sovražnik videl to strahoto, so jih klali na okopih in trupla metali v jarke. Med tem pokolom so vojaki vdrli v gradišče, kralj Epolon si je zaril meč v prsi... Plen je bil večji, kot so pri tako revnih prebivalcih pričakovali in pettisošeststodvaintrideset glav je bilo prodano v sužnost...

Tako je Tit Livij v svojem delu Ab Urbe orbita opisal zasedbo histrskega gradišča Nesactium, prej prazgodovinskega naselja, kasneje rimskega mesta in zgodnjekrščanskega naselja. Izkopani deli tega naselja so sedaj najnovejša zanimivost iz daljne zgodovine Pulja, ki s svojo areno, zlatimi vrati in Avgustovim hramom pripoveduje o skrivnostnih časih zgodovine tega območja. V času največjega razcveta je tukaj prebivalo celo do tristo tisoč ljudi, in težko si je v času filmskega festivala in vrveža turistov predstavljati vrvež čisto drugačnih ljudi, ki so se pred toliko stoletji zabavali med oboki iste arene, ki kljubuje času in daje pečat veduti Pulja.

Prazgodovinska nekropola Nesactium je po izkopavanjih v začetku tega stoletja postala znana po vsem svetu po žarnih grobovih iz železne dobe, v katerih so našli izredno dragocene predmete iz te dobe. Raziskani grobovi datirajo večinoma od 9. do 5. oziroma 4. stoletja pr. n. š. Kakšen naj bi bil tloris te nekropole, se iz samih izkopov ne da več ugotoviti in je za večno neznan.

Tudi podatki o dobi Histrov so pičli, natančno pa vemo, kdaj so Nesactium zasedli Rimljani; dogodki,

ki jih je opisal Tit Livij in smo jih uporabili v uvodu, pa so se odigrali leta 177 pr. n. št., ko postane Nesactium eno od večjih rimskih mest v Istri. Mesto je bilo veliko in organizirano kot večina avtonomnih rimskih mest. Zgrajeno je bilo podobno kot druga istrska mesta, Pulj, Labin, Plomin, Buje itd. Imelo je dobro oskrbo z vodo (pri tem so bili Rimljani zelo strogi), kanalizacijo in tri velike cisterne s termami. Zelo pomemben je bil kapitolij, ki je sedaj izkopen in njegovi zidovi pomenijo enega od najzanimivejših objektov v muzej-skem delu Vizače.

V 4. stoletju po n. št. začne mesto propadati, veliko pomembnih zgradb in javnih naprav ostane zapuščenih, rimsko mesto se spremeni v poznoantični kaštel, vendar pa konec antike obogati Vizače še z dvema

Izkopanine zgodnjekrščanskih bazilik v Vizačah sestavljajo skupaj z rimskim kapitolijem enkratni muzej na prostem.

zgodnjekrščanskima bazilikama, ki sta povsem izkopani in skupaj z rimskim kapitolijem sestavljata enkratni muzej na prostem.

Zgodovina Nesactiuma se konča v času slovansko-avarskih vdorov v Istro (599-611), ko sta baziliki hudo poškodovani, južno kmalu »preuredijo« v preprosta bivališča in takrat je konec nekdanje cvetočega in sodobnega mesta.

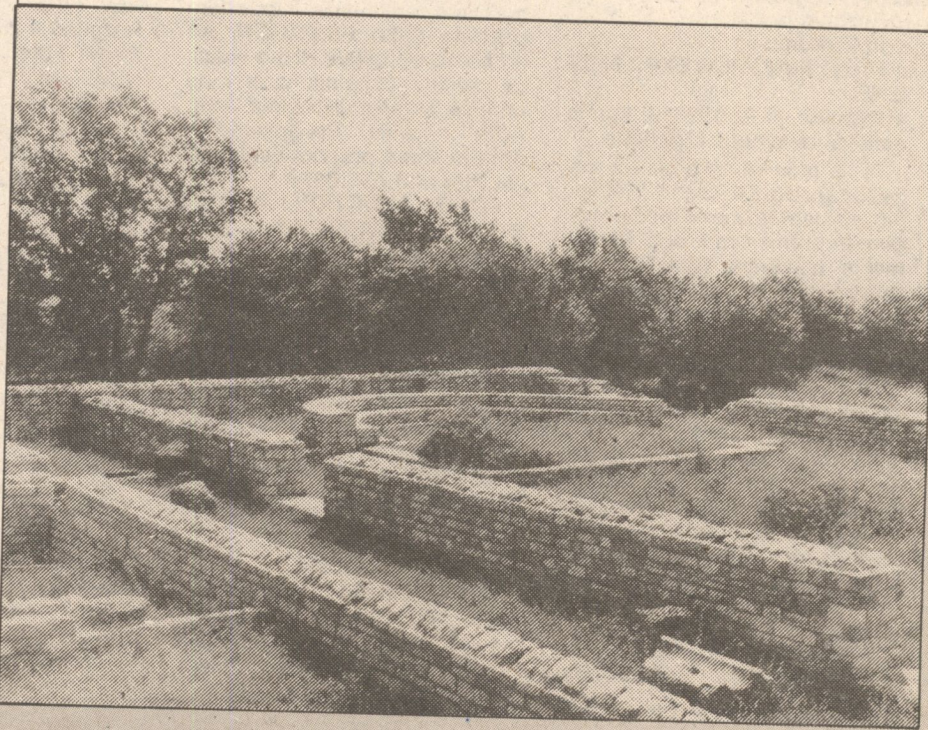
Arheologi so v Vizačah izkopavali v letih 1901-1912, 1922, 1932, 1934 in 1974-1977. Večina izkopanin je v Muzeju Istre v Pulju oziroma njegovi depandansi v Vizačih. Muzej Istre je gostoljuben, s svojimi publikacijami o antični Pulji, pa tudi s kratko knjižico o Nesactiumu, iz katere smo povzeli delček bogate zgodovine, pomaga navadnim ljudem, da se vsaj za nekaj ur podamo v sivo preteklost. Ta je pravzaprav bolj bela, bela kot kamen, iz katerega so bila sezidana vsa čuda antičnega Pulja.

Bel je tudi drobljenec, s katerim pravkar posipajo cesto, ki vodi v Vizače in bo po njej kmalu moč udobno priti do tega muzeja na prostem. Iz Pulja do tja je sla-

bih deset kilometrov, najprej poiščemo cesto proti Reki in zavijemo z nje proti letališču, kjer je kažipot proti Valturi. Po petih kilometrih vožnje pridemo v Valturo in za cerkvijo poiščemo skromen kažipot »Nezakcij 2 km«. Po na novo posipani ali – če cestarji ne bodo preveč hiteli – mimo kupov za posipanje pripravljenega kamena bomo v nekaj minutah pred novimi vrati, ki varujejo muzej. Po stezicah mimo njih pridemo na ravnino, kjer so galvni objekti muzeja, že omenjeni kapitolij in obe baziliki. Okolico so uredili lani, s kamnitimi tablamami so opremili na novo pozidane oziroma obnovljene zidove starih stavb. V času, ko to pišemo, odkrivajo del obzidja, kjer bo verjetno skozi rimska vrata glavni vhod v muzej.

Ta je lahko cilj marsikaterega obiskovalca Pulja, saj je bil do lani Nesactium turistično popolnoma neznan in šele z odprtjem muzeja ter ureditvijo ceste bodo Vizače postale priljubljen cilj vseh, ki pridejo v Pulj ali njegovo okolico letovat. Zato smo tokrat ljubiteljem narave, ki jih je toliko na plažah v južni Istri, namenili zamisel o obisku tega enkratnega muzeja na prizorišču antične kulture in davnih bitk.

Besedilo in foto: Brane Sotošek

KLIK!

aviljam se za KOMPASOVO in
EKSOVO fotoamatersko kri-
enje:
MEK

LOV:

UM:

PIS:

ati ob prijavi